Herfst 1

Winter 13

Lente 28

Zomer 42

HAIKU'S

andreas jansen

januari 2018

TIJDELIJK MOMENT IN EEUWIGHEID

HERFST

Een dorre boomstam
Bedekt met bruine zwammen.
Herfst in vol ornaat.

Op het groene mos -
Naast de eikenbladeren -
Staat een witte zwam.

Vanuit de schaduw
Zicht op het bruingroene bos.
Witte wolkenstroom.

Geel, groen, rood en bruin -
Een kleurenpracht aan bomen.
Wat een rijke herfst.

Een gitzwarte nacht
Geen hand voor de ogen ziend.
Och, alleen de maan!

Het pad vol bruin blad -
Aan beide kanten beuken.
Een en al ruimte.

O paddenstoelen -
Geelbruin gegroeid op een stronk.
De herfst komt alras.

Blad op blad liggend -
Een herfst in al zijn eenvoud.
Rust in natura.

Ach, dennennaalden
Boven op een groene moshoop.
Wel zo lekker zacht.

Een natuurgebied
Met pollen gras in de herfst.
Koeien kijken om.

Twee paardenbloemen -
Door de ijzige rijp gepakt.
Een herfstzonnetje.

Een gevallen boom
Met wat lichtbruine zwammen -
En een laagje mos.

‘n stapel zwammen
Met bruingrijze lamellen
En een groen takje.

Op een paddenstoel
Ligt een dode boomtak.
En blijft toch overeind!

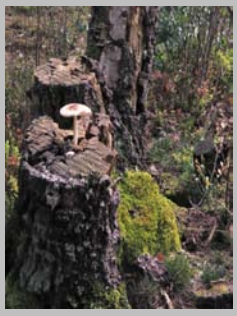

Een omgekapte stam -
Er staat één witte zwam op.
’n herfsttafereel.

Bomen in de herfst -
Spiegelen in het water.
Zie, een blauwe lucht.

Zachtgroene grasrand
Het geheel doorzichtig ijl.
Buigend in de wind.

De dennennaalden
Bedekken de herfstbodem
Een zwam zoekt zijn weg.

De paddenstoelen
Staan samen op stukje mos.
In het kreupelhout.

Een dun laagje web
Draagt kalm de vele druppels.
Stil hangt het water.

Ach, paddenstoelen
Met een tikkeltje herfstbruin -
Op hun witte hoed.

Het stuivend strandzand
Blijft voortjagen in de herfst.
Wolken trekken mee.

Lichtgrijze takken
Met talrijke roze knopjes -
Breed uitwaaierend.

O dennentakje -
Met een klein spinnenwebje.
Het is alweer herfst.

Grijs is het vandaag.
Helder zijn een paar dennen -
De mist blijft hangen.

Tussen het herfstblad -
Een vliegenzwam, oranjerood
Vol witte spikkels.

Een beukenboompje -
Staand tegen vliegenzwammen.
Elkaar liefkozend.

Een rijtje dennen
Vol gehangen met raggen -
Opgaand in de mist.

Een nat spinnenweb -
Met heel kleine druppeltjes.
Tussen de naalden.

Jong dennenboompje -
Vol fijne spinnenwebben.
In het zonnetje.

O vlokkige zwam -
Witte korst op een taupekleur.
Zeldzame herfstpracht!

WINTER

O droge lariks -
Bruine kegels aan je tak.
Wachtend op de sneeuw..

Geknakte takken
Met bruine beukenblaadjes.
In ijskoud water.

Hagenbeukboompjes.
Met lichtbruinige blaadjes.
Voorbij is de herfst.

De heide vervaagt.
Langzaam verdwijnt het bospad.
De mist blijft hangen.

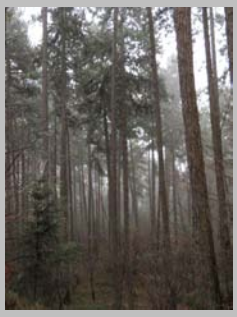

Een mistvlaag in het bos -
De bomen staan recht overeind.
Leeg is de stilte.

Een enkele tak -
Het uiteinde een ijskristal.
Een beetje winter.

Grassprieten vol rijp
Staan in de kou te kleumen.
Een winterdeken!

Een wit spinnenweb –
Draadjes rond een middelpunt
De eenvoud van rijp.

Een vol spinnenrag
Ligt laag voor laag op de heide.
De rijp laat het zien.

In het ijskoud rijp
Hangen de treurwilgtakken.
Oneindige stilte.

De takken rijpen -
Aan het einde zonnerood.
De gracht ijzig koud .

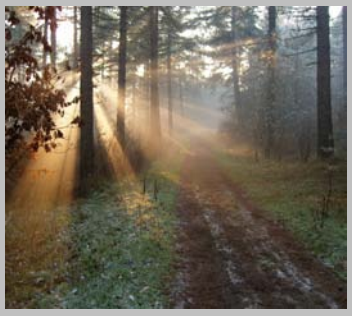

Een pad gaat zijn gang.
De zon straalt tussen bomen.
De winter nadert.

Stijf van de koude
Hangen de dennennaalden -
Warm tegen elkaar.

Stil hangt de mist
Tussen de rij knotwilgen -
Het winters gras groen.

Alhier in de mist -
Sta ik dan als appelboom -
In de winterkou.

De akker groenbruin -
Ligt in de ochtendmist.
Omzoomd door paaltjes.

Eenzaam loop ik hier -
Plassen gaan onder mij door.
In de natte mist.

Langzaam komt de mist -
Kale boom na kale boom.
Zover je kunt zien.

O bruine aarde -
De lichtgrijze lucht raakt je.
De winter daalt neer.

'n laag poedersneeuw -
Het oleanderblad onder.
Totaal geen weerstand.

Een rond Frans tafeltje.
De esdoorntakken vol sneeuw.
Een dik pak vandaag.

Takken recht overeind -
In een pikdonkere nacht.
Sneeuw weerkaatst het licht.

Alleen in de kou -
Draagt het een ijsklompje mee.
Doorzichtig als glas.

Zo broos in de knop.
IJs kan het niet verhullen.
Ondanks de winter.

Een kudde schapen
Grazen samen op het land.
In het ijskoude sneeuw.

Een rol prikkeldraad
In een wit verlaten landschap.
Voelbaar is de kou.

Paaltjes langs het pad.
Het weiland wit maagdelijk.
Stap voor stap verder.

Bovenop het struweel -
Ligt een bed van witte sneeuw.
Een jas tegen de kou.

Een heg langs de weg
Draagt het tien centimeter sneeuw.
Wat is het toch koud.

Een kale bosrand -
De horizon niet zichtbaar.
Eenzame bomen.

Een pad in de sneeuw -
Je bent zo uitgegleden -
Als je niet oppast.

Sporen op het pad.
Wandelen in verse sneeuw.
Met een fris windje.

Kijkend in de verte.
De mist hangt over de vlakte.
Rillend van de kou.

Een huis, tuin en boom -
Strak vakwerk in het landschap.
Een winterse rust.

Bollen mistletoe
Hangen in de populieren.
Winterse liefde.

Bomen in de sneeuw.
Kruinen kaal in de vrieskou.
In een wit landschap.

De mist komt langzaam -
Kruipt het dal uit over de sneeuw.
Verderop een vlaag..

Vijf bomen bijeen -
Drie groten en twee kleinen.
Winterse kaalheid.

Besneeuwde takken -
Als natuurlijke kathedraal.
Winterse schoonheid!.

Koud maar niet ijzig.
Bomen met een reepje sneeuw.
De zon breekt niet door.

LENTE

‘n druppel water
Boven op een sparrentak
Heeft rust gevonden.

Ach, lief klein rupsje -
Op het blad van een berenklauw.
Smakelijk eten.

In een plas water
Liggen de holpijpresten -
In de schittering.

Opeens, een goudvink
Nieuwsgierig kijkt hij je aan.
De lente kleurt rood.

Een eekhoorn zit stil -
De staart omhoog gekruld -
Wachtend op de zon.

Knopjes, o zo broos -
Gedragen door een beukentak.
Eindelijk de lente.

De eerste naalden
In een bos vol larixen.
Zo ver je kunt zien.

Een witte digitalis
Met bloemkelkjes omlaag.
In het groene gras.

Dunne grashalmen -
De stengels vol met aartjes
Spelend in de wind.

Een koolzaadstengel
Alleen staand, maar niet alleen.
De lente kleurt geel.

O grillige eik -
Met kronkelende takken.
Weer een lente erbij.

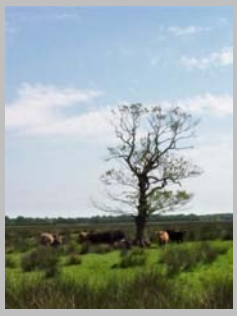

Een stel koeien
Gras grazend onder een boom.
Och, één koe herkauwt.

Het vingerhoedskruid
Staand rond een groene boom -
Kleurt het hele bos.

Voor Texel normaal -
Een schapenboet in de wei.
De lente op komst!

Witte waterlelies -
Hun blad drijft op het water.
In de kasteelgracht.

Het lichtbruine gras
Waait langzaam in de lentewind.
In de stille wind!

De zwartwitte berk
Met zijn lichtgroene blaadjes -
Raakt de lentelucht.

Een ruiter te paard
Loopt in het boerenlandschap.
Enkel de leegte.

Een kale boomstronk
In een lichtgele zandduin -
Blauwe lentelucht.

Een paardenbloem
Vol met witte pluisdraadjes.
De lente ontluikt.

Een groen eikenblad.
Twee boleten tegen elkaar.
Lentezonnetje.

Een schuur met een boom.
Een maagdelijke aarde.
Blauwe lentelucht.

Een vleug spinnenweb
Liggend op een groene struik -
Vangt de lentezon.

Zo hard als een rots
Lig je in het jonge gras.
En straalt van blijheid!

Jonge holpijpen -
Met etages van zijtakjes.
De lente begint.

Och, eenzaam boompje
In het lichtgele hoge gras -
De kruin in lentegloed.

Jonge larixtwijg -
Gedragen door een takje.
Lente wacht niet af!.

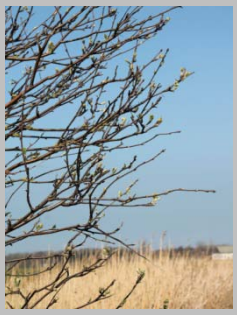

Takjes lopen uit -
Boven het riet aan de kant.
De aarde draagt hen!

Blauwe lentelucht -
De fruitbloesem groeit gestaag.
Tijd kent geen grenzen.

Witblauwe wolken -
Achter bruin gras en bomen.
Ruimte voor de natuur!

Groene beukenbladen -
Spelend in de lentewind.
Zachtjes ritselend.

Zachte lentewind -
Met rietpluimen langs de kant.
De weg loopt verder.

ZOMER

Donkere wolken -
Boven de witte krijtrotsen.
Het staat op onweer.

Twee tortelduiven -
Samen in een dennenboom.
Koeren in de zon.

Jong riet in het meer -
Met licht golvend schoon water.
De zon heeft vrij spel.

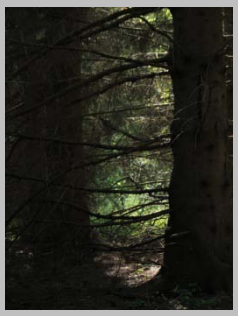

Twee dikke dennen
Met dorre bruine takken.
Laten de zon door.

Het water sijpelt
Over de groen bemoste rotsen.
Een natte zomer.

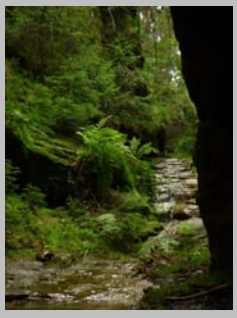

Een waterstroompje -
Loopt langs de groene rotsen -
In ‘n beetje zon.

Beschermd door het mos -
Hangen twee spinnenwebben -
In een rotsholte.

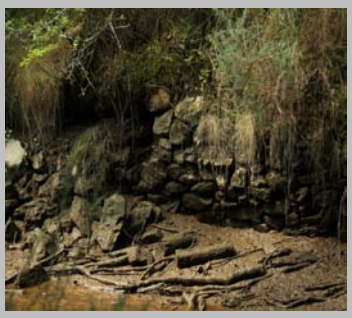

Overhangend dor gras -
Over grijs muurtje stenen.
Een bodem vol slib.

Een eendenpaartje -
Zwemt tussen het groene kroos.
Het water staat laag.

Een stroomversnelling–
Valt tussen rotsen omlaag.
Hoor het gekletter.

Een waaier van wier –
In het water van de Ilm.
Koeling in de zon.

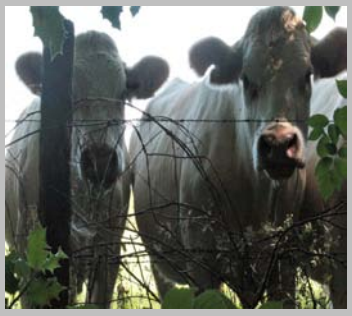

Lodderige ogen -
Zie ze staan de twee koeien -
Met hun natte neus.

De groenbruine zee -
Klotst in de golven omhoog.
Schuimende spetters.

Op de rotsige kust -
Veel gestapelde stoepa's.
Een boot zeilt voorbij.

Eenzame zeemeeuw -
Op een vol gepoepte lantaarn –
Ai, wat een gekrijs.

Bootjes voor anker -
Klaar om uit vissen te gaan.
Nu, het zonnetje.

Op het groene mos -
Ach, een zwarte kraai -
Staand op een vlierbessenstruik.
De zon op de rug.

Huisje met rood mos -
Op een heel klein eilandje.
De zon even weg.

Een geoogst graanland -
Met verspreid de rollen stro.
De zon trekt over.

Met uitzicht op zee -
Staat een stier in de wind.
In het zonnetje.

De groene sprietjes
Met bovenaan een kopje.
Staan in de schaduw.

Midden in het bos -
Een stoepa kleine steentjes.
Moment van stilte.

De roze roosknoppen –
Allemaal uitgekomen.
Op tijd gesnoeid.

Een kogeldistel -
Een bij zuigt de nectar op.
In de volle zon.

Vier grijze knoppen -
Eentje met paars distelpluis.
De zomer in aantocht.

Zachtroze rozen -
Met geeloranje meeldraden.
In hartje zomer.

Rupsen op een kool -
Eten van de bladeren.
Ruimte creërend.

Allemaal takken -
Met groene beukenblaadjes.
Zoekend naar de zon.

Een zalmrode roos -
Met een paar dichte knoppen.
Vol met meeldraden.

Een gele sierroos -
Met twee knoppen op springen.
Nu een beetje zon.

Een oud lichtblauw luik –
Met wat verroest gereedschap.
Vergane glorie.

Een klein veulentje –
Achter haar alerte moeder.
In de avondzon.

De foto's in het boek zijn genomen tijdens de wandelingen met Paula in de afgelopen 12 jaar; zowel in Nederland als het buitenland. Tegelijkertijd had ik haiku's willen malen. Helaas lukte dat niet en heb ik de haiku's in december 2017 geschreven.

Hieronder staat een tekst over haiku's uit het boek van J.van Tooren: **Haiku – een jonge maan.**

> Het sleutelbegrip hier (bij haiku's) is *fūga*: het ontdekken van de onveranderlijkheid der eeuwigheid in de tijdelijke veranderingen. (pag.7)
>
> De *haiku*-dichter weet met een minimum aan woorden een maximum aan belevenis op te roepen. (pag. 8)
> Wanneer men de haiku doorgrondt - ….. - leert men de natuur en ook het alledaagse leven te aanvaarden zoals ze zijn – de waarheid en het wezen ervan te schouwen. (pag. 8)
>
> Haiku is natuurpoëzie. Het landschap wordt verbeeld, of bloemen, dieren en dingen om de mens heen, en de mens als deel van dit alles. De dichter staat niet vóór zijn vers a;s explicateur, het liefst is hij er helemaal niet bij; zelfexpressie is voor hem onbelangrijk. (pag. 17)
> De dingen spreken, zegt Goethe, en niet de betekenis achter de dingen. (pag. 17)
>
> Haiku geeft de visie van de kunstenaar weer op de dingen, op dat ene moment dat zij, in hun zó bij elkaar zijn, plotseling vol betekenis worden en een stemming oproepen, die tijd en plaats te boven gaan. (pag. 19)

De kunst van dat, wat er niet is – zo wordt haikupoëzie genoemd, evenals de Zen-schilderkunst in Chinese inkt. (pag. 21)
Zó belangrijk is de lege ruimte, dat van de weinige woorden van een haiku soms nog het merendeel gebruikt wordt om iets aan te duiden dat er niet is; of een stilte. Maar evenzeer behoren lichtheid, onnadrukkelijkheid, scherts tot het wezen van de haiku. (pag. 21)
Hier komen we tot het laatste kenmerk van de haiku: het seizoen-woord. Om zich het moment van waarneming levendig te kunnen voorstellen, is het nodig dat men het jaargetijde kent, waarin het gezien wordt. (pag. 21)

De vorm van vijf-zeven-vijf lettergrepen, die op een golf lijkt die aankomt, uitvloeit en weer terugwijkt; behoort naar mijn gevoel zó tot het wezen van de haiku dat het mij niet mogelijk was ervan af te wijken. (pag. 23)

Shintō is Goddelijke Weg, die leidt tot de bewustwording van die eigen volmaakte natuur. Het kent geen moraal – want de Weg der Goden is van nature aan ieder bekend - evenmin als dogma's; alleen oprechtheid, makoto, is de goden lief. Er is daarom geen echte afstand tussen de goden enerzijds en mensen, bomen en dingen anderzijds; geen spanning tussen geest en stof; maar ook geen ondraaglijke wroeging of angst. (pag. 33)

Want haiku is waarnemen, zien en horen; alleen de waarneming zelf waardoor de dichter wordt getroffen, wordt in zijn saillante elementen door het gedicht overgedragen. (pag. 150)